

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 600
van **ELS STERCKX**
datum: 18 juni 2020

aan **WOUTER BEKE**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Aziatische hoornaar - Overlijdens door wespensteek - Sensibilisering

De Aziatisch hoornaar komt meer en meer voor in Vlaanderen. Het is een invasieve soort waarvan bekend is dat een steek zeer heftige allergische reacties kan veroorzaken. In augustus 2019 is dit nog fataal geworden voor een vrouw uit Limburg.

1. Zijn er in Vlaanderen gegevens bekend van overlijdens ten gevolge van een wespensteek veroorzaakt door een Aziatische hoornaar? Zo ja, kan de minister ze dan bezorgen? Zo niet, acht hij het nuttig om deze gegevens bij te houden?
2. Een Aziatische hoornaar zal veel sneller agressief reageren dan een 'gewone' wesp.
Zal de minister de bevolking informeren om extra bedachtzaam te zijn bij een wespensteek en zeker als ze komt van de Aziatische hoornaar?

ANTWOORD

op vraag nr. 600 van 18 juni 2020

van **ELS STERCKX**

1. Jaarlijks worden meerdere ernstige letsels gerapporteerd na hevige allergische reactie op een wespen-, bijen- of hommelseek. In sommige gevallen overlijdt de patiënt. Er worden daar geen cijfers over bijgehouden en al zeker niet van de soort wesp, bij of hommel. Vaak is deze informatie ook niet te achterhalen of onjuist. Zo rapporteerde het Belang van Limburg op 15/08/2019 wel het overlijden van een oudere vrouw te Oudsbergen ten gevolge van een ernstige allergische reactie op de seek van de Europese hoornaar en niet de Aziatische hoewel in later bericht de eerste vondst van de Aziatische hoornaar in de provincie door dezelfde krant ook aan Oudsbergen werd toegewezen.

Het is zeer moeilijk om te achterhalen hoeveel en door welke wesp mensen gestoken worden en hierbij een ernstige allergische reactie kregen. Laat staan dat we dit kunnen achterhalen voor de exotische nieuwkomer, de Aziatische hoornaar. Het is ook niet verplicht om deze incidenten te melden aan de administratie Zorg en Gezondheid. Ik ben ook niet van plan om dit te verplichten en daar gegevens van bij te laten houden, juist omdat allergische reacties na een insectenseek zeldzaam zijn en zelden zijn toe te wijzen aan één bepaalde soort. De meeste gekende incidenten gebeuren trouwens met honingbijen, meestal in het kader van imkerij of met hommels die in serres ingezet worden voor de bestuiving.

2. Wespen en bijen verdedigen hun nest en daar loop je het risico op meerdere steken. Het is daarbij niet zo dat de Aziatische hoornaar veel agressiever is dan onze gewone of Duitse wespen die veruit veel agressiever zijn dan de hoornaars. De angel is wellicht groter maar de hoeveelheid gif is vrij vergelijkbaar met deze van gewone wespen. Net als gewone wespen kan ook de Aziatische hoornaar meerdere malen steken, in tegenstelling tot de honingbij die haar angel met gifklier achterlaat in de huid. Vaak wordt in de pers de Aziatische hoornaar verward met de Japanse reuzenhoornaar die in het thuisgebied jaarlijks slachtoffers maakt en zeer groot en bijzonder agressief is. Vandaar dat men stevast de indruk wekt dat de Aziatische hoornaar super gevaarlijk is voor de mens wat echter niet het geval is. De Japanse reuzenhoornaar werd nog nooit gemeld binnen de EU.

De Aziatische hoornaars hebben de gewoonte om eerst een kleiner primair nest te maken vaak laag bij de grond en dikwijls dicht bij de mens in schuren of tuinhuisen of onder een terras of afdak. Dit primaire nest met ongeveer een maximale doormeter van 15 cm, bevat slechts enkele honderden verdedigers. Het secundaire nest maakt de Aziatische hoornaar bij voorkeur zeer hoog in de bomen en kan duizenden hoornaars herbergen. Vooral voor de verdelgers is dit een extra risico. Een nest van de Aziatische hoornaar kan gemeld worden via [Vespawatch](https://vespawatch.be/) <https://vespawatch.be/>. Op die manier krijgt men een overzicht van de verspreiding van dit insect. De burger wordt afgeraden om zelf nesten van de Aziatische hoornaar te verdelgen. Best wordt hiervoor de brandweer ingeschakeld. Dit om twee redenen: het risico op meerdere steken en het risico dat de koningin ontsnapt en een nieuw nest begint.

Meer dan voor de gezondheid is deze wesp een bedreiging voor de biodiversiteit en in het bijzonder voor de honingbij en de imkerij. Het is ook via die weg dat er heel

wat initiatieven zijn en aan sensibilisatie gedaan wordt. Enkele websites ter illustratie zijn:

<https://www.honeybeevalley.eu/newsflash/de-verspreiding-van-de-aziatische-hoornaar-in-kaart-gebracht>, https://vlaamsbijeninstituut.be/opleiding-voor-verdelgers-aziatische-hoornaar/?utm_source=Vlaams+Bijeninstituut&utm_campaign=6d23f8c838-EMAIL_CAMPAIGN_2020_06_21_10_09&utm_medium=email&utm_term=0_fd7a9526a2-6d23f8c838-204202301,
<https://www.onzenatuur.be/admin/preview/artikel/check-je-tuinhuis-op-nesten-van-de-aziatische-hoornaar?fbclid=IwAR3K2j4iC3n1KTbngRmZ5iv05apJUJoANU4RG8WGsoRdJ0ChzdqJuvBn0qI>

Wat betreft de gezondheidsproblematiek van hoornaarstekten verwijs ik tenslotte graag naar de fiche op de website Gezondheid en Milieu van de Logo's en het Vlaams instituut Gezond Leven: <https://www.gezondleven.be/themas/gezondheid-en-milieu/ongewenste-dieren/hoornaar> .

Ik plan momenteel geen informatiecampagne rond insectenbeten.